

Міністерство освіти і науки України
Харківський національний педагогічний університет
імені Г.С.Сковороди
Кафедра освітології та інноваційної педагогіки
Жешувський університет (Республіка Польща)
Університет третього віку в Громадкі (Республіка Польща)
Європейський інститут безперервної освіти (Словацька Республіка)
Педагогічний інститут Чендуського університету (КНР)

МАТЕРІАЛИ
V Міжнародної науково-практичної конференції

ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНІ ПРОБЛЕМИ
ВИЩОЇ І СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ В УМОВАХ
СУЧАСНИХ ВИКЛИКІВ: ТЕОРІЯ І ПРАКТИКА

31 березня – 2 квітня 2021 року

Том 1

ХАРКІВ
2021

ББК 74.58+74.20+88.40+88.840

УДК 37.013.77:[378+373.5]

П86

ISBN 978-617-7886-20-3

Редакційна колегія:

Золотухіна С. Т. – д-р пед. наук, професор, професор кафедри освітології та інноваційної педагогіки ХНПУ імені Г. С. Сковороди;

Ворожбіт-Горбатюк В. В. – професор, професор кафедри освітології та інноваційної педагогіки ХНПУ імені Г. С. Сковороди;

Лупаренко С. Є. – д-р пед. наук, професор, професор кафедри освітології та інноваційної педагогіки ХНПУ імені Г. С. Сковороди;

Попова О. В. – д-р пед. наук, професор, професор кафедри освітології та інноваційної педагогіки ХНПУ імені Г. С. Сковороди;

Рогова Т. В. – д-р пед. наук, професор, професор кафедри освітології та інноваційної педагогіки ХНПУ імені Г. С. Сковороди;

Штефан Л. А. – д-р пед. наук, професор, професор кафедри освітології та інноваційної педагогіки ХНПУ імені Г. С. Сковороди;

Твердохліб Т. С. – д-р пед. наук, доцент кафедри освітології та інноваційної педагогіки ХНПУ імені Г. С. Сковороди;

Лазарєва О. М. – канд. пед. наук, доцент, доцент кафедри освітології та інноваційної педагогіки ХНПУ імені Г. С. Сковороди;

Дейниченко Г. В. – канд. пед. наук, доцент, доцент кафедри освітології та інноваційної педагогіки ХНПУ імені Г. С. Сковороди

Відповідальність за зміст, стилістику, орфографію та пунктуацію статей несуть автори

Затверджено редакційно-видавничою радою

Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди

(протокол №2 від 10.03.2021 року)

Психолого-педагогічні проблеми вищої і середньої освіти в умовах сучасних викликів: теорія і практика : матеріали V Міжнародної науково-практичної конференції (Харків, 31 березня – 2 квітня 2021 р.). У 2 томах. / Харк. нац. пед. ун-т імені Г. С. Сковороди. Харків : «Мітра», 2021. Т.1. 313 с.

У збірнику відображено психолого-педагогічні проблеми вищої і середньої школи в умовах сучасних викликів. Він містить результати досліджень учених, викладачів, учителів, наукові пошуки докторантів, аспірантів, студентів з питань розвитку педагогічної науки й освіти, психолого-педагогічних аспектів інклюзивної освіти, організації дистанційного навчання, реалізації інноваційних технологій, розвитку обдарованої особистості в сучасному освітньому середовищі, професійної підготовки фахівця а також сучасних проблем порівняльної педагогіки.

Матеріали стануть у нагоді науковцям, докторантам, аспірантам, викладачам, магістрам і студентам вищих закладів освіти, практичним працівникам у галузі освіти.

Видано за рахунок авторів.

ISBN 978-617-7886-20-3

© Харківський національний педагогічний
університет імені Г. С. Сковороди, 2021

Мараховська О. П., Твердохліб Т. С.

Формування готовності до навчання в умовах інклюзії учнів з нормотиповим рівнем розвитку засобами образотворчого мистецтва 158

Маркіна Н. В.

Музикотерапія як засіб гармонійного розвитку молодших школярів 162

Масюк О. М., Сінопальнікова Н. М., Титаренко Л. І.

Формування математичної компетентності учнів молодшого шкільного віку з особливими освітніми потребами 166

Шпачинський Д. В.

Інклюзивне навчання як організаційно-педагогічна умова соціальної адаптації учнів з дитячим церебральним паралічем 169

Абдулкадір Кабадай

Аналіз поглядів учителів дошкільної освіти на інклюзивне навчання 173

Сіссель Соллід

Надання повноважень як концепт у спеціальній освіті 177

Секція IV

Інновації в освіті 181

Батукова Л. А.

Формування психологічних компетентностей як складової професіоналізму педагогів НУШ 181

Бирко Н. М.

Універсальний дизайн – потреба та необхідність у забезпеченні якісних освітніх послуг сьогодення 184

Ван Ціхуей, Май Вень, Ян Ян

Використання комп'ютерних технологій у системі вищої музичної освіти 188

Григораш О. В.

Особливості інноваційного середовища закладу загальної середньої освіти 192

Грицай Н. Б.

Використання технології «майстерня» у підготовці майбутніх учителів природничих наук 195

Загорська І. О.

Формування соціокультурної компетентності на уроках англійської мови 198

Кабанська О. С., Парфьонова О. В., Пліс В. П.

Використання медіазасобів у викладанні філологічних дисциплін здобувачам вищої освіти 202

Кислова М. А.

Використання нових технологій при викладанні дисципліни «дискретна математика» 205

Лісовенко Г. В.

Спільна аналітична діяльність учасників освітнього процесу в управлінні уроком 210

7. Сходинки інклюзії: науково-практичний посібник для педагогів, студентів та батьків [О. А. Тельна та ін.; за ред. С.М. Сидоріва]. Івано-Франківськ, 2019. 155с.

8. Універсальний дизайн в медичних закладах: методичний посібник. [Автори-упорядн.: Л. Байда, О. Іванова; за заг. ред. О. Іванова]. Київ : Ваїте, 2019. 56 с.

ВИКОРИСТАННЯ КОМП'ЮТЕРНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У СИСТЕМІ ВИЩОЇ МУЗИЧНОЇ ОСВІТИ

Ван Ціхуей

здобувач третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти
Харківський національний педагогічний університет імені Г. С. Сковороди
м. Харків, Україна

Май Вень

здобувач третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти
Харківський національний педагогічний університет імені Г. С. Сковороди
м. Харків, Україна

Ян Ян

здобувач третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти
Харківський національний педагогічний університет імені Г. С. Сковороди
м. Харків, Україна

У публікації визначено роль комп'ютерних технологій у сучасній системі вищої музичної освіти. Проаналізовано точки зору провідних учених щодо основних можливостей та переваг цих технологій. Окреслено організаційні заходи, які дають змогу успішно використовувати їх викладачами та здобувачами вищої музичної освіти.

Ключові слова: комп'ютерні технології, вища музична освіта, освітній процес, переваги технологій.

The publication identifies the role of the computer technologies in the modern system of higher music education. The views of leading scientists on the main capabilities and benefits of these technologies have been analyzed. The organizational activities that allow them to be successfully used by teachers and students of higher music education are outlined.

Keywords: computer technologies, higher music education, educational process, advantages of technologies.

На сучасному етапі розвитку інформаційного суспільства комп'ютерні технології широко застосовуються в сучасній системі музичної освіти. Адже ці технології дають змогу не лише значно полегшити роботу сучасних виконавців, посилюючи та поглиблюючи можливість для аранжування обраних музичних творів, але й забезпечити технічну підтримку викладачам музичних дисциплін, даючи педагогам додаткові можливості на заняттях з музики.

При цьому відповідні комп'ютерні технології можуть замінити при необхідності майже всі необхідні для заняття музичні інструменти, забезпечити необхідне аранжування й акомпанування виконавцям під час співу. Тому сьогодні комп'ютерні технології стають в пригоді в професійній діяльності композиторів, музикантів та викладачів музики.

Як встановлено в дослідженні, серед дослідників, наукові розвідки яких були пов'язані з проблемою інформатизації освітнього процесу, можна назвати таких учених, як Т. Вороніна, Джан Мінкай, Джін Юль, Мен Сіанун та ін. Питаннями впровадження комп'ютерних технологій у процес музичної освіти займалися О. Бордюк, Н. Герасимова-Персидська, А. Горемичкін, В. Дорофєєва, М. Долгушина, Цао Лі, Хе Гонга та ін. Проте окреслене питання вимагає подальшого вивчення.

Метою статті є висвітлення можливостей використання комп'ютерних технологій у системі сучасної музичної освіти.

Як встановлено в дослідженні, у науковій літературі виокремлено два основні напрями використання комп'ютерних технологій у сфері музичної освіти: музична інформатика та сфера комп'ютерної музики. Так, під час реалізації першого з цих напрямів комп'ютер застосовується для вирішення тих чи інших музичних завдань композиторської чи виконавської діяльності.

Зокрема, музична інформатика спрямована на забезпечення засвоєння майбутніми фахівцями в музичній галузі необхідних професійних умінь і навичок, опанування ними відповідного музичного програмного забезпечення: музичних і нотних редакторів, баз даних тощо. Використання вказаного забезпечення в освітньому процесі стимулює розвиток самостійної пізнавальної діяльності здобувачів музичної освіти.

Як зазначає В. Луценко, реалізація іншого визначеного вище напрямку дає змогу створювати музику за допомогою комп'ютерного інструментарію, відкриває нові можливості музичної освіти, сприяє розвитку в майбутніх фахівців музичних спеціальностей не лише виконавських, але і творчих умінь.

Крім того, організація освітнього процесу за допомогою комп'ютерного інструментарію дозволяє залучати одночасно значну кількість студентів до музичної діяльності. Варто також зауважити, що застосування комп'ютерних технологій у сучасній музичній освіті сприяє значному полегшенню роботи викладача, підвищенню ефективності освітнього процесу, зростанню інтересу здобувачів до змісту музичних дисциплін, забезпеченню розвитку мотивації музикантів щодо участі в позааудиторній професійно зорієнтованій діяльності, отриманню ними задоволення від досягнутих результатів [4, с. 94].

В. Приходько наголошує, що використання комп'ютерних технологій в освітньому процесі створює сприятливі умови для підготовки висококваліфікованих фахівців для музичної царини, які оволоділи не тільки змістом традиційних музичних дисциплін, але й інноваційними музичними технологіями.

Дослідник також виділив перелік необхідних заходів, які треба реалізовувати для успішного впровадження комп'ютерних технологій у процес навчання здобувачів музичної освіти: забезпечити аудиторії доступом до світової

мережі Інтернет, а також відповідним технічним оснащенням, що включає не лише комп'ютери, але й сучасні мультимедійні програми; створити сучасні електронні підручники, навчально-методичні комплекси та методичні матеріали іншого виду для поліпшення викладання музичних дисциплін; організувати проведення відповідної комп'ютерної підготовки викладачів вищих закладів музичної освіти [5, с. 116-118].

Схожі думки висловлює Л. Теряєва, яка зазначає, що впровадження комп'ютерних технологій в освітній процес потребує використання інноваційних методів, технологій та засобів, зокрема електронних бібліотек, підручників та енциклопедій в електронній формі, сучасних музичних програм тощо. Авторка пояснює, що використання електронних бібліотек активізує засвоєння майбутніми фахівцями нових музичних термінів, поглиблює розуміння їх значень.

Електронні підручники, які мають значні освітні можливості, сприяють ефективному засвоєнню студентами нових знань, вмінь та навичок у галузі музики. У свою чергу, мережа Інтернет дає можливість зручного та швидкого звертання суб'єкта навчання до будь-якої довідкової, наукової або навчальної інформації з музичних дисциплін [6, с. 275-283].

На думку І. Горбунової, комп'ютерні технології значно полегшують викладачу вирішення важливих педагогічних та методичних завдань, зокрема таких: підготовка матеріалу для супроводу лекцій із можливістю вносити необхідні корективи в її організацію та зміст; використання різних комп'ютерних ресурсів та допоміжних матеріалів для доповнення змісту лекції або практичного заняття; підбір відповідних творчих завдань для самостійної або домашньої роботи тощо. Як зазначає авторка, для здобувачів освіти музичних спеціальностей комп'ютерні технології надають змогу швидкого та зручного доступу до відповідних електронних ресурсів, а також можливість створювати власні проекти на основі засвоєного матеріалу [3, с. 125-126].

Доцільно зазначити, що питанню використання комп'ютерних технологій у галузі музичної освіти значну увагу приділяють також китайські вчені. Зокрема, Лі Ювень зазначає, що значну цінність для підвищення ефективності професійної підготовки майбутніх музикантів являють собою музичні ресурси, представлені в мережі Інтернет.

При цьому для підвищення сили емоційної реакції молоді на виконані музичні твори авторка пропонує застосовувати не тільки аудіо-, але й гіпермедійні ресурси, що інтегрують у собі музику, текст, голос, відео та навіть 3D-анімацію [2, с. 572].

Лі Ювень також підкреслює, що за допомогою Інтернет педагоги-музиканти можуть широко використовувати навчальні методичні матеріали в електронній формі, зокрема освітні плани, дидактичні розробки, готові підручники, аудіовізуальні матеріали різного плану, а також швидко узнавати про нове програмне та апаратне забезпечення тощо [2, с. 573].

У китайській науковій літературі також відзначається, що справжній прорив у розвитку комп'ютерних технологій для освіти й, зокрема, музичної освіти, відбувся минулого року у зв'язку з пандемією, коли заклади середньої та вищої освіти були примушені перейти на онлайн режим роботи. Зокрема, у грудні 2020

року педагогічній спільноті було презентовано інноваційну технологію «Інтелектуальний спаринг» для розпізнавання звучання фортепіано, що вирішує проблему управління виконавською діяльністю суб'єктів навчання за допомогою комп'ютерних технологій [1].

Отже, можна підсумувати, що проблема застосування комп'ютерних технологій у музичній освіті є сьогодні надзвичайно актуальною. Використання цих технологій в аудиторній і позааудиторній навчальній та виконавській діяльності майбутніх фахівців-музикантів сприяє ефективному засвоєнню ними нових професійних знань та вмінь, розвитку музичного слуху та творчого мислення, оволодінню інноваційними музичними засобами шляхом наочної демонстрації навчального матеріалу.

За допомогою залучення комп'ютерних технологій викладач має можливість візуально продемонструвати музичні процеси, спростити процес слухання та забезпечити взаємозв'язок теорії та практики.

Однак у дослідженні встановлено, що необхідного позитивного ефекту можна досягти лише за умови наявності у викладачів закладів музичної освіти необхідної комп'ютерної підготовки, наявності відповідного програмного забезпечення та доступу до мережі Інтернет.

Список використаних джерел

1. 晓梅. AI 科技助力在线音乐教育, 小叶子智能陪练再获行业认可 . 2020. URL : http://science.china.com.cn/2020-12/04/content_41383022.htm
2. 李友文. 資訊科技融入音樂教學. 高雄師大學報. 2003. № 15. 頁 567–592.
3. Горбунова И. Б. Феномен музыкально-компьютерных технологий как новая образовательная творческая среда. *Известия РГПУ имени А. И. Герцена*. 2004. № 4 (9). С. 123–138.
4. Луценко В. В. Музично-комп'ютерні технології у професійній діяльності майбутнього вчителя музики в умовах підвищення вимог до якості сучасної освіти. *Педагогіка та психологія*. 2011. Вип. 571. С. 93–99.
5. Приходько В. М. Впровадження новітніх технологій у вищій школі. *Постметодика*. 2002. № 2/3. С. 115–118.
6. Теряєва Л. Застосування музичних інформаційних технологій при вивченні навчальної дисципліни «хорове диригування». *Освітологічний дискурс*. 2019. № 1-2 (24-25). С. 272–285.